

Proletariusze
wszystkich krajów
łączcie się!

ŁÓDZIANIN

Niech żyje rząd
robotniczy
i włościański!

TYGODNIOWY ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ.

Nr. 51 (531).

REDAKCJA OTWARTA od 6—8 wiecz.
Administracja otwarta w dnie powszednie od 6 pp. do 8 wiecz.
W niedzielę i święta adm. nieczynna

Łódź, Sobota, dnia 19 grudnia 1925 r.

Redaktor przyjmuje w poniedziałki i środy od 6—7 w.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY:
W Łodzi bez odn. miesięcznie 85 groszy.
Z odnośnikiem do domu 100 groszy.
Na prowincji z przes. poczt. 120 groszy.
Zagranicą — miesięcznie 1,75 groszy.

Rok XX.

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 83. Telef. 99. Skrzynka poczt. 300. Konto czek. PKO Nr. 60,398.

Cena 25 groszy.

Zgon tow. senatora Praussa.

Dnia 15 b. m. otrzymał klub PPS. depeşe, zawiadamiającą o śmierci tow. senatora Franciszka Praussa, który zmarł w miejscowości klimatycznej Argo na granicy włosko-szwajcarskiej. Tow. senator Praussa przebywał w Argo już od dwóch miesięcy będąc ciężko chorym na gruźlicę, która się stała ostatecznie powodem jego zgonu.

Zona tow. senatora Praussa, tow. poseł Zofja Praussowa wezwana listem, wyjechała wczoraj do Argo, gdzie z Wiednia miała się udać aeroplanem.

Klub PPS. po otrzymaniu wiadomości o śmierci tow. Praussa odbył posiedzenie, na którym tow. poseł Barlicki prezes klubu, wygłosił żałobne wspomnienie o Zmarłym i uczcił Jego pamięć.

* * *

Pierwszy minister oświaty w niepodległej Polsce.

Tow. Ksawery Franciszek Prauss z zawodu był pedagogiem. Urodził się w r. 1874 w Warsza-

wie. Studjował na instytucie górniczym w Petersburgu i przyrodę na uniwersytecie paryskim. Już jako młody student w r. 1895 znalazł się w szeregach PPS. w której prowadził pracę wydawniczą. W r. 1902 i 1906 był członkiem Centralnego Komitetu Robotniczego. W latach 1897, 1902 i 1906-7 był więziony w Petersburgu i Warszawie; razem przebył w więzieniu około 2 lata. W r. 1902 skazany na zesłanie, zbiegł; w r. 1907 wydany został z Rosji i schronił się do b. Galicji. Osiedlł w Zakopanem, gdzie jako dyrektor prowadził prywatne gimnazjum realne. Jednocześnie był przewodniczącym i członkiem honorowym Muzeum Tatrzańkiego, nadto piastował wiele godności w różnych towarzystwach tatrzańskich.

Jako członek Związku strzeleckiego, z chwilą wybuchu wojny wstąpił do 1 pułku Legionów. Był legionistą-szeregowcem. W r. 1914-15 kierował Centralnym Biurem Szkolnym w Piotrkowie. — Później przeniósł się do Warszawy. W rządzie

tow. Moraczewskiego piastował tękę oświaty.

Zmarły pozostawia po sobie pamięć niezwykłego pedagoga. Był członkiem redakcji „Przeglądu Pedagogicznego”, „Głosu Nauczycielskiego” i „Wiedzy”; ostatnio był członkiem państwowej komisji ochrony przyrody i komisji pedagogicznej przy ministerstwie oświecenia. — Był wiceprezensem i członkiem honorowym Związku pol. nauczycielstwa szkół powszechnych, dla którego wiele zasług położył.

W r. 1918 wszedł do Senatu z ramienia PPS. wybrany przez województwo warszawskie. W partii do ostatniej chwili zajmował się pracami wydawniczymi. Z jego to inicjatywy i pod jego kierownictwem powstała przed dwoma laty spółdzielnia wydawnicza „Nowe życie” jako mocna podstawa dla publicystyki socjalistycznej w Polsce. Również kierował zmarły archiwum partyjnym, któremu poświęcał wiele troski.

Reakcja polska zapowiada energiczną walkę przeciw ludowi pracującemu.

W debacie nad expose ministra skarbu Zdziechowskiego, wygłoszonem dnia 10 b. m. w Sejmie i Senacie, reprezentanci reakcji polskiej przeciwstawili się tak w Sejmie, jak i w Senacie interesom najżywniejszym całej klasy pracującej w Polsce.

W Sejmie poseł Głabiński, będąc członkiem Z. L. N., należącego do obecnej koalicji stronnictw sejmowych, zapowiedział imieniem swego stronnictwa, że związek ludowo-narodowy dąży i dążyć będzie do zwinięcia trzech ministerstw, a mianowicie: ministerstwa pracy i opieki społecznej, ministerstwa robót publicznych i ministerstwa reform rolnych.

W Senacie senator Stecki, będąc członkiem tegoż samego stronnictwa, co Głabiński, wypowiedział w jeszcze energiczniejszej formie zdecydowaną walkę ludowi pracującemu. Senator Stecki zapowiedział wyraźnie walkę przeciw ludowej polityce gospodarczej, motywując to swoje stanowisko tym, że polskie ustawodawstwo socjalne podkopuje ustrój gospodarczy Polski. W mowie Głabińskiego i Steckiego Z. L. N. oświadczył się za zdecydowaną obronę interesów klasy posiadającej i złożył oświadczenie, iż polskie ustawy socjalne godzą w zasadnicze prawa polskie, a mianowicie: w prawo własności prywatnej i w normach kapitalizacji, to znaczy, że prawica społeczeństwa polskiego widzi we wszystkich ustawach natury gospodarczej, a więc: w ustawie o reformie rolnej, o drobnych dzierżawcach, o prawach i roli robotnika w ustroju przemysłowym, w ustawie o ubezpieczeniu na wypadek choroby, o kasach chorych i t. d. zamach na prawo własności prywatnej i na prawo ucisku i wyzysku klasy pracującej.

Sejmowe stronnictwa prawicowe, mimo zobowiązania się, iż na czas dokonywanej sanacji życia gospodarczego Rzeczypospolitej, zaniechają walki przeciw klasie pracującej skorzystały z dyskusji nad expose ministra skarbu i w mowach Głabińskiego i Steckiego zaatakowały te trzy ministerstwa właśnie, które prawo polskie powołało do życia dla ochrony praw już nabytych i do wspomagania dążeń programowych ogromnej większości narodu polskiego.

Wobec tak wyraźnego stanowiska obszarniczo-kapitalistycznej reakcji, polska klasa pracująca musi zająć stanowisko zdecydowane.

Polska klasa pracująca widzi w dotychczas osiągniętych zdobyciach tylko pierwszy krok zwycięski na drodze swych starań o takie ustawodawstwo społeczne, któreby było gwarancją zabezpieczenia najszerszych warstw ludności pracującej przed wszelkim niebezpieczeństwem materialnym i moralnym.

Polska klasa pracująca gotowa do wszelkich ofiar mienia, krwi i życia w obronie już zdobytych swoich uprawnień, musi przypomnieć sferom posiadającym, że dzisiejsza organizacja ubezpieczenia społecznego ludu jest tylko swego rodzaju kramikiem kapitalistycznym, który proletariatu zabezpiecza egzystencję w czasie choroby, nieszczęśliwego wypadku przy pracy za wynagrodzeniem, to znaczy, że daje mu uprawnienia odpowiednie wzamian za odpowiednie opłaty. Ile robotnik zapłaci, taką też w stosunku do opłaty otrzyma pomoc.

Takie handlarzkie ubezpieczenie społeczne nie jest i nie będzie nadal ideałem polskiej klasy pracującej, a ustawy obecne, które takie tylko prawa dają ludowi, nie są i nie mogą być progiem, przed którym zatrzyma się nasze dążenie do całkowitego zabezpieczenia wszystkich pracujących, którzy znajdują się w potrzebie.

Wola polskiej klasy pracującej jest takie zabezpieczenie dobrobytu pracownika, któreby go chroniło raz na zawsze od wszelkich nienormalności i nadzwyczajnych wydarzeń w jego życiu codziennym.

Polskiej klasie pracującej, pozbawionej wszelkich przywilejów, musi jednakże przysługiwać jeden przywilej. Tym przywilejem jest jej przywilej pracy, a zatem jedyne i najsilniejsze prawo proletariatu, to jest jego prawo do życia. Obywatel polski, nie może i nie chce szukać tego prawa wśród narodów obcych, to prawo do pracy, do życia, musi polski robotnik zdobyć w swoim własnym narodzie.

Jeżeli najliczniejszy i największy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, jedyne wytwórca i pomnożyciel naro-

dowego kapitału tego prawa do pracy, zarobku, życia dostać w narodzie polskim nie może, ogół społeczeństwa, naród cały, społeczeństwo i państwo — muszą go zato odszkodować.

Przed ryzykiem niedostatku wskutek choroby, nieszczęśliwego wypadku przy pracy, niezdolności do pracy, inwalidztwa, starości, bezrobocia, wdowieństwa i sieroctwa, polski lud pracujący musi otrzymać zabezpieczenie wszystkich pracujących przed wszystkimi tymi ryzykami na koszt przedsiębiorców.

Więc już nie ubezpieczenie w sensie obecnie obowiązującego ustawodawstwa, ale takie właśnie pełne zabezpieczenie proletariatu przed wszelkimi ryzykami musi być zrozumiane jako najpierwszy warunek zdrowej i pewnej egzystencji polskiego społeczeństwa.

Ogół ludności w Polsce, żyjący z pracy najemnej w instytucjach i przedsiębiorstwach tak prywatnych jak i państwowych, w kooperatywach społecznych, w handlu, przemyśle, na wsi i w miastach, musi domagać się takiego zabezpieczenia swej egzystencji, które ciężarem swoim spocznie nie na proletariacie, lecz właśnie na tych sferach społeczeństwa, które dziś jeszcze zuchwale reklamują swoje „przez Boga ustanowione prawa” do własności prywatnej, do ucisku i wyzysku „wolnych najmitów”.

Polska klasa pracująca broniła dotychczas swoich dobrze nabytych uprawnień. Gdy jej wrogowie, którzy chociaż pożarli tak wiele, ostrzą sobie apetyty nawet na łachmany uprawnień proletariatu, robotnicy polscy muszą wystąpić do stanowczej walki o rozbudowę swoich praw do życia, do pracy, do beztrudnej egzystencji twórczej we własnej ojczyźnie, w swoim własnym narodzie, wskrzeszonym pracą i krwią robotnika i chłopca.

Chłop polski został przemocą pozbawiony ziemi, swego jedyne go warunku do pracy. Historyczna krzywda pracowników wsi, musi w dziejach Polski, jego bagnetem odbudowanej, zdobyć za doświadczenie. Polska klasa pracująca ogłosiła zdecydowaną walkę o prawo chłopca do ziemi bez wykupu. Ziemia

polską władac musi ten, kto pracą swoją na roli żywi Polski naród, i kto jest przyrodzonym tej ziemi obrońcą. Przed tym naturalnym, bliższym przywilej do ziemi, niż obszarom, dzierżawcom i gwałcicielom wszelkich praw i wszelkiej moralności.

Wielka wojna światowa, jak i lata wojen polskich do cna zniszczyły kraj i siły gospodarcze społeczeństwa. Polska, która przez wieśców swoich modliła się po roku 1831-ym o wojnę narodową, by z niej wynieść wolność polityczną i narodową, — ta Polska powstała z martwych w 1918 roku, jako cementarysko i ruina swojej gospodarczej przeszłości. Polska klasa pracująca pragnie całą siłą woli odbudować kraj, by zdobywszy, utracone warsztaty pracy, stanąć w rządzie zasobnych i wolnych narodów, jako wartość silna i wolna wśród wolnych i zdolnych do pracy.

Na drodze tych wszystkich swoich dążeń polska klasa pracująca nie da się powstrzymać.

Zabezpieczenie wszystkich obywateli Rzeczypospolitej, żyjących z pracy najemnej na wyłączny koszt tak zwanych pracodawców;

ziemia dla chłopów bez odszkodowania;

odbudowa kraju i jaknajszysze wzmocnienie konsumenta wiejskiego i miejskiego, —

oto pierwsze z głodu klasy robotniczej same się nadające wnioski, warunki i żądania polskiego proletariatu, bez których spełnienia niema w Polsce nadziei uratowania Rzeczypospolitej przed jej rozkradzeniem.

Redutami tej nadziei polskiego proletariatu, są także ministerstwa robotnicze zaatakowane przez Głabińskiego i Steckiego. Reduty te w swej celowości jasne pragnieniem i kierunkiem woli polskiego proletariatu, czerwienią się dziś nad czernią polskiej reakcji.

Jeżeliby w Polsce te reduty miały obecnie zgasnąć, — zgaśnie w Polsce pokój i zgaśnie prawo

W tym momencie, w którymby reakcja odebrała ludowi jego prawa, i jego nadzieję, polska klasa pracująca sama jedna tylko orestauruje Wolność Polską i przyniesie pokój wszystkim ludziom dobrej woli na polskiej ziemi.

Niech panowie Głabińscy i Steccy, niech „Lewiatan” i Z. L. N. zastanowią się i policzą, kogo i ile ten pokój kosztować będzie.

Polska klasa pracująca o koszta tej walki nie stoi, bo polski proletarijat nie ma nic do stracenia, a może przecież zdobyć... Polskę.

A to wszystko właśnie, co zdobyć

chcemy, co chce posiadać chłop i robotnik, by nie było, że i on: Polskę i jej wolność... przegadał.

Dr. Edmund Weissberg.

Walka klas a udział w koalicji.

W niektórych dziennikach przebiega pewnego rodzaju zgorzniecie, że prasa socjalistyczna, pomimo należania P. P. S. do koalicji, nie przestaje atakować planów gospodarczych wielkiego kapitału ani krytykować poszczególnych, nielubianych, czy szkodliwych z naszego punktu widzenia, posunięć i powieżeń ministrów, reprezentujących stronnictwo prawicowe. Z drugiej strony nawet ludzie, uważający siebie za sympatyków socjalizmu, przypuszczają, że z chwilą wejścia naszego do rządu, walka społeczna i polityczna została jakgdyby „zawieszona na kołku“.

W istocie rzecz się ma zgoła inaczej. Walka klas nie jest zależną od dobrej czy złej woli partii socjalistycznej, ani nie zanika w jakichś określonych, wyjątkowych momentach historycznych; zmienia tylko formy, stopień napięcia i t. d., trwa jednak, bo stanowi obiektywny proces społeczny, związany nierozłącznie ze społeczeństwem klasowym, jako takim.

Po upadku gabinetu p. Wł. Grabskiego stanęła na porządku dziennym sprawa nowych dróg polskiej polityki gospodarczej i skarbowej. Było rzeczą zgóry wiadomą, że dokoła dalszej polityki skarbowej, podatkowej, celnej, wywozowej, rozegra się główny bój o jedną z najbardziej podstawowych zagadnień naprawy sytuacji, o to, czy kapitał przerzuci kosztą katastrofy i w jakim stopniu przerzuci na barki innych grup społecznych.

Akcja przygotowawcza w tym kierunku prowadzona była oddawna. Jej wyraz zewnętrzny, znany opinii publicznej, stanowiła wściekła kampania „Rzeczypospolitej p. Korfańskiego przeciwko ustawodawstwu społecznemu. Lecz i dzisiaj różni „ekonomiści“, zależni od Towarzystwa Przemysłowców i Związku Ziemiaków, różni doktrynerzy reakcji, rozumujący o ekonomii politycznej w zupełnym oderwaniu od problemów społecznych i politycznych, dzinają dnia pracy (przy 350,000 bezrobotnych!), a ostatnio w „Kurjerze Warszawskim“ dogadali się do wychwalania spekulacji walutowej i towarowej, jako dodatniego czynnika gospodarczego.

Niema powodu owijania prawdy w bańkę. Wielki kapitał, przedewszystkiem finansowy posiada niewątpliwie plan i program działania, program będący mieszaniną krańcowego egoizmu i obłąkania, bo prowadzący kraj prostą drogą do najstraszniejszej, beznadziejnej rewolucji, „re-

wolucji nędzy“, według wyrażenia Kautsky'ego, w której Państwo i demokracja mogłyby zginąć.

Jeżeli pewne sfery kapitalistyczne wyobrażały sobie, że wejście nasze do koalicji oznacza kapitulację przed ich programem — omyliły się bardzo głęboko.

Wręcz przeciwnie. P. P. S., biorąc udział w Rządzie, przyjęła walkę z projektami kapitału na terenie, który w danych warunkach wydaje się najdogodniejszym. Istotnie, gdybyśmy pozostali na uboczu — wpływy tego kapitału mogłyby się rozszerzyć bez większego oporu realnego z nierzeczyj strony.

Pierwszą bitwę zasadniczą wygraliśmy: zwyciężyła klasa robotnicza, które są warunkiem spokoju wewnątrz kraju, wydajności pracy i rozwoju kultury, nie uległy zachwianiu. Pierwsza próba zastąpienia podatków przedłużeniem czasu pracy i powiększeniem bezrobocia nie udała się. W tej chwili trzeba przełamać początki gloryfikacji spekulantów, gloryfikacji, rzucającej ciekawe światło na zakulisową stronę ostatniej zniżki złotego.

Rząd koalicyjny nie jest zawieszaniem broni pomiędzy Socjalizmem a kapitałem: jest — wręcz odwrotnie — próbą zorganizowania oporu przeciwko tendencjom spekulacji i niszczenia do reszty gospodarstwa narodowego dla zapełnienia kieszeni t. zw. nielubianych producentów. P. P. S. sformułowała, jak wiadomo, szereg punktów pozytywnych, dla polityki gospodarczej i ogólnej Rządu koalicyjnego. Przeprowadzenie tych punktów w życie wymaga niewątpliwie walki na każdym kroku. Sprawa redukcji plac pracowników państwowych była przykładem, w jakim kierunku *wyłącznym* niektóre czynniki pragnęły szukać oszczędności budżetowych.

W naszym przekonaniu P. P. S. broni kraj przed dyktaturą kapitalistyczną, broni zarazem nie tylko interesów klas pracujących, ale również samego Państwa przyszłości.

Obecna forma walki tak samo, jak każda inna, wymaga nieustannego poparcia najszerzych mas robotniczych. Zadaniem wszystkich organizacji partyjnych jest przedstawiać klasie robotniczej całą trudność położenia, całą powagę zadań, całą konieczność najściślejszej łączności proletariatu z jego partją polityczną.

Mieczysław Niedziałkowski.

do większości i do rządu, są poważnie zagrożone. Biorą się tedy na rozmaite sposoby dla ratowania się przed zepchnięciem ich do opozycji. Przedewszystkiem usiłowali wpłynąć na Hindenburga, aby obstawał przy przyjęciu nacjonalistów do rządu, przyczem wódz ich hr. Westarp stawiał jeden tylko warunek; odroczenie wstąpienia do Ligi narodów. Gdy ta presja na Hindenburga nie odniosła skutku, nacjonalisci próbują innego środka, mianowicie wysuwają groźbę zamachów to ze strony Bawarii, to ze strony środkowo-niemieckich (Turyngia) i północnych (Meklenburg) państwów związkowych. Ale groźbami temi osiągnęli skutek wprost przeciwny, gdyż stronnictwa republikańskie tembardziej w obliczu niebezpieczeństwa skłonne są do utrzymania jedności, do zespolenia się w koalicję dla obrony republiki.

Jedyną przeszkodą w dojściu wielkiej koalicji do skutku jest żądanie socjalistów utworzenia jednolitego programu pracy. Socjaliści, jak pisze „Vorwärts“, mogą wejść tylko do takiego rządu, który naprawdę przyniesie pomoc masom ludu

Minister Ziemięcki o pomocy dla bezrobotnych.

Na posiedzeniu sejmowej komisji ochrony pracy minister tow. Ziemięcki wygłosił następujące przemówienie:

Naczelnym zagadnieniem w obecnym kryzysie jest kwestja bezrobocia. Ministerstwo pracy w tym kierunku ma zadania ograniczające się do łagodzenia skutków bezrobocia. Minister obrazuje cyfrowo wzrost bezrobocia. 1 listopada br. było 213 860 bezrobotnych, 5 grudnia 267 851 a w ciągu ostatniego tygodnia liczba bezrobotnych wzrosła o 12 000 osób. Najbardziej rośnie bezrobocie w przemyśle włókienniczym oraz wśród hutników i metalowców, co tłumaczy się utrudnieniem eksportu do Niemiec i Rosji.

W walce z bezrobociem dąży minister do przedłużenia okresu, w którym bezrobotni uprawnieni są do zasiłków. Uprawnionych do zapomóg jest zaledwie 50 procent ogólnej liczby bezrobotnych.

Nadto dąży minister do rozszerzenia akcji doraźnej pomocy, w szczególności chodzi w tej chwili o akcję żywnościową. Akcja ta jest utrudniona wskutek kłopotów finansowych samorządów, które mają uczesnić w tej akcji w stosunku 65-75 procent. Na akcję tę ma ministerstwo do dyspozycji 500 000 zł., a ostatnio otrzymało dodatkową pomoc 300 000 zł. Co do akcji węglowej, to minister dysponuje w tej chwili na podstawie układu zawarte-

Naczelnym nakazem: walka z drożyzną!

Rozpętana orgja spekulacji walutowej wywołała rozpanoszenie lichwy drożyznianej. Wszystko gwałtownie drożeje, a zatem pójść musi podwyżka zarobków, bo nikt z miłości dla spekulantów nie ma ochoty przymierać głodem i ginąć z nędzy.

Z takim mozołem robiona przez rząd równowaga budżetowa okaże się daremną pracą syzyfa, wszelkie skrupulatne obliczenia okażą się fikcyjnymi, bo za kwoty wstawione do budżetu, niczego nie będzie można nabyć, skoro wszystko podrożeje.

Walka z drożyzną jest pierwszym obowiązkiem władz, jest naczelnym postulatem państwowym, jest warunkiem, od spełnienia którego zależy wydobycie państwa z katastrofalnego położenia.

Masy robotnicze, doprowadzone do rozpacz, czekają jeszcze cierpliwie, kiedy opamiętają się inne klasy społeczne, kiedy nareszcie instynkt państwowy przeniknie do klas posiadających, kiedy przestaną, jak żarłoczne hjeny, żerować na wyczerpanym organizmie społecznym, aby naładować własną kieszeń?

Mimo szalonego wzrostu drożyzny robotnicy nie rozpoczynają jeszcze walki o podniesienie ich plac, ale stanie się to dziś, jutro: bo nikt z dotychczasowych plac żyć nie może.

Jakoś nie widać „wypróbowanego“ patriotyzmu mieszczaństwa i ziemiaństwa, bo nie idzie tutaj o tani pochodzik narodowy, czy lzy nad trumną Nieznanego Żołnierza, ale o magazyn mąki, czy cukru, kopce ziemniaków, czy spichrze zboża. Ci „patrioci“ zamilkli i pracownicy przeliczają swój majątek na dolary, zaglądają pilnie na giełdę, radują się, jak uciulany mająteczek w oczach rośnię. P. minister pięknie mówił, ale to dla plebsu, dla ulicy; niech ta będzie cierpliwa, a my panie dziejku, filary społeczeństwa i państwa musimy ratować „narodowy stan posiadania“.

Ale skoro rozum nie może utora-

wać sobie drogi do przeżartych egoiz-

pracującego i który zerwie z dotychczasowym kursem w polityce wewnętrznej. Jeżeli taka platforma się znajdzie, wielka koalicja niewątpliwie dojdzie do skutku. Dzień, w którym stronnictwa mają dać ostateczną odpowiedź, przyniesie rozstrzygnięcie.

Wydział partji socjalno-demokratycznej, który się wczoraj zebrał, nie zajął oficjalnego stanowiska w kwestji utworzenia gabinetu i pozostawił załatwienie tej sprawy frakcji parlamentarnej. Frakcja parlamentarna socjalno-demokratyczna zbierze się dziś popołudniu. Wedle informacji pism wydział partji z wielkim sceptycyzmem zapatruje się na możliwość wstąpienia do wielkiej koalicji. Między partjami które wchodzi w grę przy utworzeniu wielkiej koalicji, nie było dotychczas rokowań. Według porozumienia między następcą centrum i demokracji rokowania takie mają się rozpocząć dopiero wówczas, kiedy frakcje parlamentarne socjalnych demokratów i niemieckiej partji ludowej połączą w tej sprawie rezolucję.

go z przemysłowcami, 30 tysiącami ton węgla danych na poczet podatków. Minister planuje jeszcze pomoc leczniczą. Oddzielnie jest traktowana sprawa pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych. Na ten ostatni cel ministerstwo otrzymało 200 000 zł.

Minister zwraca uwagę, że cały szereg projektów z zakresu ustawodawstwa socjalnego zalega jeszcze w Sejmie.

Mówiąc o noweli do ustawy o kasach chorych, oświadcza minister, że w noweli tej będą zachowane jako nienaruszalne następujące zasady: przymus ubezpieczenia, organizacja terytorjalna i samorządność kas.

W końcu porusza minister sprawę emigracji i stwierdza, że brak umów emigracyjnych z Niemcami ujemnie odbija się na położeniu wychodźców polskich. Niepokojące tendencje przejawiają się w emigracji do Francji wobec kryzysu jaki przeżywa Francja. Bardzo aktualnym jest problem szukania nowych terenów emigracyjnych. Rząd już poczynił w tym kierunku pewne kroki a w szczególności bada możliwości emigracyjne do Brazylii i Meksyku. Są nawet projekty — ale już poza rządem — aby utworzyć towarzysztwo kolonizacyjne, które specjalnie zajmowałoby się kolonizacją naszych emigrantów do Brazylii.

mem mózgow tych ludzi, obowiązkiem władz jest te drogi przemocą otworzyć. Rząd świadom przecież jest, że państwo w najwyższym niebezpieczeństwie i trzeba natychmiast chwycić się najgwałtowniejszych środków.

Odrzucić rękawiczki! Wykonanie kilkakrotnie już wypowiedzianej woli rządu leży w ręku podległych mu urzędów, a więc urzędników, których place, mimo drożyzny, mają być zmniejszone.

Urzędnicy na własnej skórze dotkliwie odczują, jeżeli nakazanej przez rząd walki z drożyzną nie przeprowadzą.

Skuteczność tej akcji leży w ręku władz administracyjnych, prokuratury i sądów.

Spełnijcie swój obowiązek!

Nowy organ partyjny.

Powiatowy Komitet Polskiej Partji Socjalistycznej w Łunincu rozpoczął wydawnictwo w języku rosyjskim dwutygodnika partyjnego

„KRASNOJE ZNAMIA“.

W odezwie umieszczonej na czele numeru redakcja oświadcza, iż wydawanie pisma P. P. S-owskiego, niosącego wysoko Sztandar Socjalizmu pośród mas chłopskich stawało się koniecznością, której pierwszy numer czyni zadość.

„Czerwony Sztandar“ to najlepszy towarzysz, to wybraniec i przywódca walki o rząd robotniczo-chłopski i o Polską Republikę Socjalistyczną.

Nowemu, bratniemu nam organowi, przesyłamy serdeczne życzenia, w prowadzeniu walki o dobro i byt klasy robotniczo-chłopskiej. Oby wysiłki naszych towarzyszy Białorusów, mogły być zaczątkiem zwycięskiego pochodu zbratania się i serdecznego współzycia proletariatu Białoruskiego z Polskim.

Walka o rząd w Niemczech.

Stosownie do zapowiedzi kanclerza Luthra, że rząd jego po podpisaniu umów z Locarno poda się do dymisji, nastąpiło to rzeczywiście i teraz toczy się walka o utworzenie nowego rządu względnie o utworzenie takiej większości, na której nowy rząd mógłby się oprzeć. Dymisjowany rząd był rządem „kadłubkowym“, t. j. po wystąpieniu z niego trzech przedstawicieli nacjonalistów był rządem mniejszościowym a istnienie swe zawdzięczał socjalnej demokracji, która stosownie do swego programu pokojowego poparła rząd w jego walce o uzyskanie ratyfikacji traktatów locarneńskich. Teraz sytuacja się zmieniła gdyż chodzi o utworzenie rządu stałego pytanie jest, jak to uskutecznić.

Prezydent Hindenburg, którego ściśle konstytucyjne zachowanie się spotyka się z uznaniem kół lewicowych, dąży do utworzenia rządu z Luthrem na czele, który opierałby się na wielkiej koalicji stronnictw. Hindenburg w ciągu swego niespełna rocznego urzędowania dowiódł, że obawy z jego wyborem połączone nie spełniły się. Nie wahał się on zerwać ze swymi najbliższymi t. j. nacjonalistami, gdy ci próbowali udaremnić układy w Locarno; nie waha się przed powołaniem socjalistów do większości i do rządu, mimo że niektóre stronnictwa, stojące zresztą — szczerze czy nieszczere — na gruncie konstytucji wejmarskiej, nie mają do tego ochoty. Podobnie jak Ebert, który jako socjalista liczył się z innymi okolicznościami i nie cofnął się przed powołaniem nacjonalistów na czoło (Cuno) tak samo Hindenburg mimo swej tradycji monar-

chistycznej nie waha się przed powołaniem socjalistów, ponieważ sytuacja parlamentarna tego wymaga.

Czy jednak socjaliści zgodzą się wejść do większości? Na konferencji u Hindenburga oświadczyli przedstawiciele socjalistów Müller i Dittman, że mają skrupuły wynikające z następujących założeń: 1) doświadczenie nabyte w czasie udziału w większości w r. 1923 uauczyło socjalistów, że niektóre stronnictwa korzystają z przynależności socjalistów do większości, aby na ich plecach, kosztem ich popularności rozszerzać swe wpływy, 2) niemiecko-ludowi (partja Stresemana) przeciwną jest wejściu socjalistów do koalicji. Z tych powodów Müller i Dittman nie dali Hindenburgowi stanowczej odpowiedzi, odkładając ją na czas po plenarnym posiedzeniu frakcji parlamentarnej.

W międzyczasie partja Stresemana zmieniła swe zdanie i oświadcza się za utworzeniem wielkiej koalicji tj. obejmującej także socjalistów. Gdyby wobec tej zmiany socjaliści wyrazili swą zgodę, powstałaby ta wielka koalicja obejmująca: centrum, demokratów, partję ludową i socjalistów, razem więc z kilku jeszcze drobnymi frakcjami olbrzymia większość parlamentu. Byłby więc rząd zabezpieczony i mógłby na pewnej podstawie przystąpić do wykonania głównego warunku Locarno: do wstąpienia Niemiec do Ligi narodów w marcu 1926 r.

Ta możliwość wywołuje w kółkach nacjonalistów przerażenie. Rachuby ich, że po ratyfikacji umów locarneńskich przez innych bez

Elektrownia — Miasto — Spółka.

Jak ex ministrowie SKULSKI i TOŁŁOCZKO wysługiwali się „farbowanym szwajcarom“.

Zaprzepaszczenie elektrowni łódzkiej.

(Dokończenie).

Przeszło 5 i pół miliona zysku w 1924 roku.

Jak rentownym i kolosalnym majątkiem jest elektrownia w Łodzi, niech posłuży fakt, że w roku 1924 otrzymano zysku 5.836.331 zł. Sprawę tą poruszaliśmy na łamach „Robotnika“. Powtórzyły ją łódzkie pisma: „Łodzianin“, „Głos Polski“ i „Republika“. Magistrat uważał za obowiązek bronić akcjonariuszy i przysłał wyjaśnienie do pism, w którym stara się zbagatelizować ten kolosalny zysk. (Dlaczego wyjaśnienie przysłał magistrat, a nie ówczesny zarządca państwowy?...). Lecz jak się okazało, w wyjaśnieniu swoim magistrat potwierdził nasze wywody. W wyjaśnieniu tym Magistrat pisze:

„olbrzymi“ rzekomo zysk elektrowni składa się przedewszystkiem — z funduszu odnowienia w sumie złotych 3.336.331 z której to sumy magistrat otrzymał zł. 2.404.000. — pozostała zaś kwota jest sporną i przypadnie prawdopodobnie w całości również na rzecz miasta. Pozostałość zysku, wynosząca z górą 2.500.000 złotych, składa się: i t. d.

Magistrat potwierdza, że jest zysk, tylko się dzieli na części. To chyba każdy laik rozumie. Do tych cyfr i wyjaśnień magistratu komentarze są zbędne. Bilans elektrowni za rok 1924 był zfabrykowany i o tem wiedziało Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Ukarano urzędników za fabrykowanie bilansu, odmawiając im t. zw. bilansowego, jednak po 3-ch miesiącach przeglądania i zastanawiania się, ostatecznie bilans zatwierdzono. Domagaliśmy się uprzednio i domagamy się obecnie, aby sprawą tą zajął się prokurator.

Wielka wina zarządu państwowego.

Elektrownia w Łodzi pod zarządem państwowym doszła do szczytu udoskonalenia technicznego. Zdruzgotany majątek przez okupantów, „oddano“ farbowanym szwajcarom jako piękny i wzorowy warsztat pracy. Sprowadzono i ułożono nowe kable, sięgające daleko na krańce miasta w promieniu kilkudziesięciu kilometrów. Sprowadzono udoskonalone najnowsze turbiny, wybudowano nowy piękny gmach, jako dalszą część głównego biura. Jednym słowem, p. Skulski, prezes obecnej elektrowni (choć z pięcioma akcjami) przyszedł do cudownego majątku, o jakim na pewno nie marzył, będąc łódzkim aptekarzem, a nawet posłem w sejmie. Rząd chjeno-piasta, w tem minister Kucharski, dał mu szczęście: — Żyrardów i elektrownię w Łodzi.

Jeżeli nie potępimy zarządu państwowego za to, że udoskonalił warsztat pracy — elektrownię, to nie możemy pominąć bez echa nadmierne wyśrubowanych cen, jakie pobierano za światło i siłę. Za światło ustalono taryfę 62 gr. za kilowat, za siłę 24 grosze. Ta nadmierne wysoka cena za siłę i światło doprowadziła do tego, że pozostało ogólne narzekanie i skargi na działalność zarządu państwowego. W rezultacie zaś zarząd państwowy bogacił „farbowanych szwajcarów“, dając im tak kolosalne zyski, o czem mówiliśmy wyżej. Dzisiaj „farbowani szwajcarzy“, aby uspokoić opinie publiczną i zatrzeć trochę złe wspomnienia, napewno postarają się obniżyć taryfę, aby tym zademonstrować swoją „dobrą“ gospodarke.

Obniżyć taryfy, bo zarząd państwowy pozostawił tak wygórowaną cenę, że faktycznie jest z czego obniżyć.

Faktorne suto opłacone.

Przyszedł nareszcie upragniony dzień dla panów Skulskiego, Tołłoczki, Ulmana i Comp. W dniu 23 października 1925 roku w sali malinowej Grand-Hotelu zebrał się „zwycięzcy“, aby podzielić się zdobyczą i dokonać aktu rejentalnego, gdyż zarząd państwowy nad elektrownią został zniesiony w dniu 7 października 1925 roku. Rozumi się, że największego „ofiarnika“ i „bohatera“ tej walki ex premiera Skulskiego, ponownie „jednomyślnie“ obrano przewodniczącym zebrania i prezesem Zarządu

Towarzystwa. A więc p. Skulski „łaskawie“ zaszczycony już dwoma prezesurami; pierwszą „zdobył“ w zakładach żyrdowskich po zniesieniu zarządu państwowego przez ex ministra handlu i przemysłu p. Kucharskiego, która to sprawa głośnym echem przeszła do historii Polski i wskazała jak niektórzy patryjoci umieją „ratować“ skarb państwa polskiego; drugą prezesurę otrzymał nie mniej w głośnej historycznej sprawie — elektrowni łódzkiej.

Tak w zakładach żyrdowskich, jak również w elektrowni łódzkiej, zagraniczni kapitaliści umieli ocenić jego „polityczne“ zdolności... no i oddane im usługi...

W tym „wielkim“ i uroczystym dla nich dniu przy suto zastawionym stole i pękających korków butelek z szampnem niezapomniano i o innych „żolnierzach“ p. Ulmana. Stosownie do ich roli jaką odegrali „na froncie“ w walce o oddanie elektrowni „farbowanym szwajcarom“ — dzielono „ordery“ zasługi. I tak: p. Ulman stanął na czele „swojego“ majątku jako dyrektor tej instytucji, zaś ex minister Tołłoczko otrzymał tekę pomocnika p. Ulmana jako drugi dyrektor. Innym, dla których brakło sutych stanowisk jako tym, którzy ponieśli koszty i fatygi przy organizowaniu Towarzystwa, zapłacono pieniędzmi.

Oto, jak wynika z aktu rejentalnego, sporządzonego w dniu 23 października przez rejenta Rossmana w sali Grand Hotelu, repertorium Nr. 13123, kosztu organizacyjnego Łódzkiego Tow. Elekt. S-ka Akc. wynosząca 2 100 000 złotych (dwa miliony sto tysięcy). Dosłownie uchwała brzmi jak następuje:

„Józef Lachmanowicz przedstawia wykaz wydatków organizacyjnych na ogólną kwotę 2 100 000 złotych (załącznik Nr. 16). — Walne Zgromadzenie akcjonariuszów przechodzi do głosowania i uchwała jednogłośnie: 1. Do punktu 2 porządku dziennego. A. przyjąć do wiadomości sprawozdanie założycieli spółki akcyjnej „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna“ oraz oświadczenie członków Zarządu Towarzystwa Elektrycznego Oświelenia 1886 roku, zaakceptować czynności założycieli, przedsięwzięte w celu stworzenia „Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółka Akcyjna“ udzielić im pokwitowania z tych czynności, przyjąć na rachunek „Łódzkiego Towarzystwa Elektr. Sp. Akc. wydatki organizacyjne w kwocie 2 100 000 złotych i upoważnić Zarząd do dokonania wypłaty tej kwoty.“

A więc Łódzkie Towarzystwo Elektryczne t. j. ta sama spółka która eksploatuje obecnie elektrownię i w skład której wchodzi przedstawiciele obecnego magistratu, płaci za zorganizowanie tej spółki, niewiele, tylko... 2 100 000 złotych i sumę tę polecono wyplacić zarządowi. Jak wynika z aktu rejentalnego przedstawiciele miasta przeciwko powyższemu nie złożyli ani słowa protestu, lecz nawet jednogłośnie zaakceptowali wypłacić tą sumę z kasy elektrowni. Blisko 400 000 dolarów (czteryście tysięcy) (dolar 6 zł.) przedstawiciele miasta godzą się wypłacić tym, którzy nadskakiwali przy organizowaniu tej krzywdzącej dla miasta spółki, nazywa się to pięknie „kosztami organizacyjnymi“. Czy to nie jest skandal aby w tak rozrzutny sposób szafować pieniędzmi społecznymi?

Pan Ulman i Comp. chcieliby suto płacić swoim satelitom za wszelkie fatygi, to nas wcale nie dziwi, lecz że Magistrat przykłada do tego ręki to nad tym opinia społeczna przejść do porządku dziennego nie może. Jest to jeszcze jeden dowód jak dbając o interesy miejskie przedstawiciele Magistratu zasiadający w elektrowni łódzkiej i jak jest „dojną krową“ elektrownia łódzka.

Jeżeli jeszcze do tego dodamy ten fakt, że trzy objekty o których mówiliśmy wkżej (domy i plac), mocą aktu rejentalnego przeszły na rzecz na przed utworzonej spółki t. zw. „Tereno Budowlanej“, na bzele której również stoi p. Skulski, Tołłoczko i Comp., za sumę 1 900 000 złotych bez żadnego grosza wypłacenia do kasy i dopiero dla porozu sumę tą mają wpłacić za trzy lata — to możemy mieć obraz jak niejeden osobnik rentownie umie wykorzystać swą dawniejszą karierę polityczną.

Co pisze prasa łódzka o p. Skulskim i jego elektrycznych interesach.

Prasa łódzka bez względu na kierunek polityczny całe tomy pisała o manipulacjach elektrycznych p. Skulskiego i Tołłoczki. Warszawska prasa była głuchą na ten skandal. Jeden tylko „Robotnik“ poruszał tę sprawę. Dla odzwierciedlenia choć cząstki tej manipulacji, cytujemy niektóre ustępy z gazet łódzkich:

„Łodzianin“ organ P.P.S., w artykule p. t. „Magistrackie Cuda“ Nr. 37 między innymi pisze:

„Gdybyśmy byli najzażartszym wrogiem p. Groszkowskiego, musielibyśmy się z nim zgodzić, że mu się rzeczywiście udaje. Bo pomyślcie, szanowni czytelnicy, czy komu innemu udałoby się rzecz taka: zawodowy kolega p. Groszkowskiego, aptekarza, a potem prezydent rady ministrów, obecnie zaś najgeneralniejszy dyrektor łódzkiej elektrowni, słowem p. Skulski, kupił sobie na kresach Rzeczypospolitej ni stąd ni zowąd mały drobiazg, bo tylko trzysta włók lasu. Jak wspomnieliśmy, pan Skulski jest najlepszym przyjacielem p. wiceprezydenta Groszkowskiego, a między przyjaciółmi dzieją się zwykle rzeczy ładne. Więc stała się rzecz ładna i między tymi przyjaciółmi, całkiem jak to być powinno.

Oto p. Skulski wydzielił ze swej własności, z tych 300 włók lasu drobny skrawek... 35 włók lasu i odstąpił tę drobnostkę p. Groszkowskiemu. 35 włók lasu, to innymi słowy: 1050 mórg obszaru zalesionego. Takiego drobiazgu nie darują sobie tylko wrogowie. Ale p. Skulski i Groszkowski są przyjaciółmi. Szczęście tylko, że p. Groszkowski nie jest nieczułym, i że ma dobre serce. Pan Groszkowski ocenił przyjacielski uczynek p. Skulskiego i zadarmo tych 35 włók lasu nie przyjął. Pan wiceprezydent Groszkowski zapłacił p. Skulskiemu i to sumę ogromną, bo podobno gotówką 40 tysięcy złotych.

Rzecz niesłychana, — p. Skulski przyjął od p. Groszkowskiego 40 tys. złotych. Za 35 włók starego lasu, za 1,050 mórg aż 40 tysięcy złotych. Zupelnie — jak między przyjaciółmi. Mówił nam łódzki obywatel, handlujący lasami, że za tych 35 włók lasu dałby trzy razy tyle i jeszcze, bardzo znacznie więcej, ale to tylko świadczy, że p. p. Skulski i Groszkowski są ludźmi, którzy przyjął ceną, i którzy dla niej nie wzdrgają się przed żadną ofiarą.

Co tam elektrownia, co tam 35 włók lasu: wszystko furda, aby nam się tylko dobrze działo w przyjaźni.

„Głos Polski“ z dnia 25 października 1925 roku w art. p. t. „Polityka elektrowni łódzkiej“ między innymi pisze:

„Dzisiaj jednak panowie ci, („farbowani szwajcarzy“ przyp. red.) pewni magistratu łódzkiego i wpływów w Warszawie, oświadczyają z oburzającym cynizmem: „Jeżeli nie zgodzicie się na nasze warunki, to my wogóle nie zgodzimy się na zmianę koncesji i pozostawimy w mocy dotychczasową.“

Strachy na lachy i na magistrat łódzki, który mógłby nie dostać 20 procent wypompowanych z przemysłu łódzkiego.

Zdaniem sfer przemysłowych, koncesja dawna jest dla interesów Łodzi korzystniejszą, niż projektowana nowa. Niechaj więc panowie wycofają jak najrychlej swój nowy projekt.

Jesteśmy jednak mocno przekonani, że gdyby magistrat zdobył się na takie postawienie sprawy, to wówczas zmiełyby nieugięte charaktery szwajcarskie i postulaty w całej pełni uzasadnione, zostałyby skwapliwie przyjęte.

Ale magistrat tego nie zrobi. A dlaczego nie zrobi, o tem w Łodzi wróble na dachach świegocą.

„Rozwój“, organ endecji łódzkiej, z dnia 9 marca 1924 roku p. t. „Elektryczne szwindle“ między innymi pisze:

„Przecież to jest skandalem krzyżującym, że z niemieckiej elektrowni stojącej w Polsce, potrafiła Francja wy-

egzekwować sobie 30 proc. jej wartości, a Polska... ani feniga, jakkolwiek jej w pierwszym rządzie należało się odszkodowanie, a to dzięki, oczywiście, tego rodzaju patryjotom, jak inż. Skulski i inni.

Dosyć tej komedji — żądamy rewizji tej całej sprawy, ustalenia w Szwajcarii dat przejścia akcji na banki szwajcarskie, czyli dat szantażu, i pociągnięcia do odpowiedzialności karnej nieuczciwych, lub małołkowych urzędników i ich współników, których bezmyślne protokoły przynoszą krajowi miliardowe straty, a nas stawiają w świetle i w roli niedokształconych umysłowo parjasów.

Sprawa żyrdowska, sprawa Brabanderów (Osiny), sprawa A E G w Łodzi, obecnie elektrowni łódzkiej, sprawa zakładów Poschla w Wilejce i t. p., — jest to jeden długi łańcuch polskiej indolencji i głupoty — która pozwala bezkarnie podstępemu sąsiadowi z nad Szprewy, wykradać naszemu państwu najdrogocenniejsze objekty i daje więcej do myślenia, niżby to leżało w interesie p. Skulskiego i jego adherentów z minist. przemysłu i handlu“.

Rozwój z dnia 19 września 1925 r. w art. p. t. „Czy koncesja dla Elektrowni“

była „czystym interesem?“ między innymi o p. Skulskim tak pisze:

„Z pośród polskiego społeczeństwa, z poza sfer Magistratu odegrali brzydka rolę dwaj byli ministrowie, którzy swoimi nazwiskami nadali niemieckim szwajcarom firmę: A więc b. premier, magister farmacji inż. Skulski, i b. min. poczt i teleg. Tołłoczko, no i — aż przykro pisać, bo chodzi tu o człowieka skądinąd cieszącego się jaknajlepszą sławą — radca prawny Elektrowni adwokat Lachmanowicz.

Szczególnie dwuznaczna jest rola p. Skulskiego karjerowicza politycznego, „geszefciarza“ najgorszego gatunku, człowieka, który do każdego mniej czy więcej pewnego interesu włoży swoje trzy grosze... który nie posiada, a głównie, wszystkie niepewne interesy pokrywa swym nazwiskiem z tytułem b. premiera. Okazało się, że pan Skulski ni stąd, ni zowąd, jest posiadaczem akcji „Towarzystwa z 1886 r.“ i na tej zasadzie został wybrany do Zarządu“.

Były wiceprezydent m. Łodzi p. Pogonowski członek Zarządu Związku Kresów Zachodnich, występujący w imieniu tego Towarzystwa, w miesiącu marcu 1924 roku w miejscowych łódzkich dziennikach w ten sposób opisuje rolę p. Skulskiego.

„W końcu, gdy sprawa zaczęła być zanadto żenująca dla pewnych osobistości, wystąpił z wielką energią, a jeszcze z większym tupetem p. inż. L. Skulski, obecny prezes Tow. Ośw. Elektr. z r. 1886-go. — Aż się roi w tym artykule (p. Skulskiego, przyp. red.) od takich wyrażzeń, jak „Bzdury“, „Nonsensy“, odsyłanie do czytania Traktatów Wersalskich, i jak również cała prasa usynnuacji, natomiast pominał pan dyskretnym milczeniem, sposób w jaki stał się pan akcjonariuszem „Tow. Ośw. z 1886 roku“ i jeszcze ciekawszą kwestję z jednym głosem prezesem tegoż towarzystwa“.

„Dlatego też ja zadam panu skromne pytanie. Jakim sposobem to się stało, że prywatna willa pana dyrektora Bluthгона, która powinna być skonfiskowana, znalazła się w majątku Tow. 1886 roku? Dla opinii publicznej sprawa ta byłaby bardzo ciekawą. Chcę wierzyć, panie inżynierze, że pan został wciągnięty nieopatrznie w tę sprawę przez czynniki nieodpowiedzialne, ale ze względu na powagę stanowisk, które pan kiedyś piastował, rozdziłbym panu wycofać się z tego interesu, gdyż sprawa ta nie przysporzy panu laurów.

A do rządu zwracam się z prośbą, aby z elektrowni łódzkiej nie dał się wykwitować byle czem, jak niestety stało się to z Żyrardowem, będącym niegdyś pod sekwestrem państwowym“.

„Prawda“ z dnia 26 kwietnia 1925 roku w art. p. t. Ciemny punkt w sprawie elektrowni łódzkiej“ między innymi pisze:

„Ludzie z towarzystwa 1886 r.

w całej pełni odzyskali majątek swój w Polsce. Godząc się na cień koncesji w postaci stworzenia nowej-rzekomo polskiej-spółki, uzyskali w dodatku przedłużenie koncesji na nowych 40 lat, podczas gdy stara koncesja wygasłaby już po 19 latach.

Dwadzieścia procent akcji dla miasta ofiarą w ścisłym tego słowa znaczeniu nie jest. Jest to bowiem tylko kwestja wydrukowania nieco więcej akcji. Zysk, jaki trzeba będzie dać z tego tytułu miastu, osiągnięty będzie z korzyści, jakie zawiera nowa umowa z miastem.

W najbliższym czasie elektrownia łódzka przejdzie w ręce nowych właścicieli. Z powodu zaniedbania, jeden z najbardziej rentownych obiektów gospodarczych w Polsce stanie się źródłem dochodów kapitalistów zagranicznych.

A jak lukratywnym przedsięwzięciem jest elektrownia łódzka, świadczy fakt, że dzisiejszy zarząd państwowy zdołał zebrać—mimo okresu inflacji—olbrzymie fundusze na przeprowadzenie obszernych i kosztownych inwestycji, i posiada jeszcze leżącą gotowizną co najmniej milion złotych, z którymi nie miał już co ro-

bić. Wszystko to zabiorą tajemniczy ludzie z towarzystwa 1886 r."

* * *

Oto jest etyczne, moralne i faktyczne tło tej skandalicznej sprawy, która obok Zyrardowa i Dojlid jest dalszym łańcuchem naszej prywaty, korupcji i gangreny społecznej, która godzi w interesy państwa i społeczeństwa często otwiera szeroko kiesy różnym karierowiczom politycznym.

Zarząd państwowy, mocą uchwały Rady Ministrów z dnia 7 października r. b. — został zniesiony. W dniu 24 października w Grand-Hotelu w Łodzi nastąpiło rejentalne przejęcie majątku od zarządcy państwowego. Zwycięstwo to suto oblewano szampanem. W dniu 29 października „farbowani szwajcarzy” jako „zwycięzcy” wywiesili na murach elektrowni oficjalne zawiadomienie o zmianie właścicieli i dyrekcji. W dniu 31 października pomścili się na tych, którzy nie oddali swych społecznych obowiązków dla ich prywatnych zysków, i jako radni miejscy, bronili odważnie interesów miasta — tow. tow. Rapalskiego i Andrzeja — wydano momentalnie z pracy.

St. R-ski.

Wzór i przestroga.

Przeglądając sprawozdanie biura Międzynarodówki przedłożone kongresowi w Marsylii, dziwimy się, że istnieje na świecie tak wielka liczba partii socjalistycznych. Mamy więc partje socjalistyczną w Turcji, w Chinach, w Nowej Gwinei (Australia) w Argentynie, w Krajach gdzie doniedawna było zupełnie cicho, nie było w ogóle ruchu robotniczego. Partje te są oczywiście jeszcze bardzo słabe, bez większego wpływu politycznego. Fakt jednak powstania partii socjalistycznych w tych krajach ma bardzo poważne znaczenie.

Dumą i podporą międzynarodówki są oczywiście stare partie europejskie. Badając sprawozdania tych partii zauważamy, że we wszystkich krajach gdzie nie było rozłamu; partje socjalistyczne rozwijają się mimo wszystkie przeszkody. Gdzie zaś był rozłam, partja mimo wpływu kilku lat, jeszcze dzisiaj to odczuwa. Przykłady te dowodzą jak wielkie szkody wyrządziła ruchowi robotniczemu międzynarodówka komunistyczna, rozbijając partje socjalistyczne.

Do krajów gdzie nie było rozłamu należą przede wszystkim Belgja i Austria. O naszej P. P. S. gdzie również nie było rozłamu nie mówimy. O waszej pracy partyjnej napiszemy po kongresie.

Robotnicza partja belgijska rozwija się wspaniale. Ten mały kraj, liczący 7 milionów mieszkańców, ma 700,000 zorganizowanych socjalistów, związki zawodowe mają 600,000 członków. Co 10-ty obywatel kraju jest członkiem partji. Nasi tow. tow. belgijscy wytworzyli bardzo ciekawy typ organizacji. Partja nie jest tylko organizacją polityczną lecz obejmuje równocześnie związki zawodowe, organizacje spółdzielcze i kasy chorych. W Belgji nie ma przymusowych ubezpieczeń społecznych. To połączenie wszystkich form ruchu robotniczego w jedną całość organizacyjną, daje klasie robotniczej olbrzymie korzyści i polityczne i organizacyjne. Spółdzielnie par-

tyjne wybudowały ogromną liczbę domów robotniczych. Wiemy z doświadczenia, cierpiąc na szalony brak lokali partyjnych, jak wielkie znaczenie dla ruchu robotniczego ma odpowiedni lokal. Malańka Gandawa licząca zaledwie 80,000 mieszkańców ma 2 olbrzymie domy robotnicze, a my nie mamy ani jednego ani w Łodzi ani w Warszawie. Towarzysze belgijscy wydają 8 dzienników 29 tygodników, 7 dwutygodników, 29 miesięczników i 7 innych pism. Posiadają oczywiście doskonałą organizację młodzieży. W r. 1925 odbyły się wybory, partja soc. uzyskała 40 proc. wszystkich głosów. Przy jej pomocy powstał rząd koalicyjny.

Austria mająca 7 milionów mieszkańców ma również 700,000 członków z tego 150,000 kobiet. Związki zawodowe liczą mimo kryzysu przeszło 800,000 członków. I w Austrii tow. tow. uzyskali 40 proc. głosów, w rządzie jednak udziału nie biorą. Posiadają 6 dzienników 15 tygodników i 9 miesięczników. Dumą tow. tow. austr. jest organizacja dzieci oczywiście o charakterze wychowawczym.

A w końcu inny przykład, w tym wypadku bardzo smutny. Partja robotnicza w Stanach Zjednoczonych Am. Półn. w olbrzymim kraju liczącym 100 milionów mieszkańców, o najpotężniej rozwiniętym kapitalizmie. Partja istnieje 25 lat. W r. 1912 miała 118 tysięcy członków w r. 1919 — 104 tysiące. Nastąpił rozłam komunistyczny i partja liczy obecnie 12,000 członków. Nicco lepiej przedstawia się działalność wydawnicza, partja ma bowiem 5 dzienników 17 tygodników i 1 miesięcznik. Jest to oczywiście kropla w morzu olbrzymiej prasy burżuazyjnej. Przykładów rozwoju i upadku ruchu robotniczego całego świata przytoczyć moglibyśmy wiele. Powyżej opisane powinny być dla nas wzorem i przestroga.

A. Krygier.

Listy z Okręgu Łódzkiego.

Konferencja Okręgowa P. P. S. Łodzi-Podmiejskiej.

Pabjanice, dnia 15 grudnia 1925 r.

Dnia 13 grudnia b. r. odbyła się Konferencja Okręgowa PPS. w Pabjanicach. W konferencji brało udział 27 towarzyszy z głosem decydującym i 7 przedstawicieli instytucji robotniczych z głosem doradczym.

Przewodniczył tow. Luboński, protokół prowadzili tow. tow. S. Maslich i Kubacki.

Sprawozdanie z działalności O. K. R. Łódz-Podmiejska zdał tow. poseł Szczerkowski. Ze sprawozdania tego wynika, że działalność O. K. R. obejmowała Pabjanice, Zgierz, Rudę-Pabjanicką, Konstantynów, Aleksandrów, Dłutów, Łask, Zduńską-Wolę, Sieradz, Szadek, Złoczew i Żelów. Na ogólną ilość 180 radnych miejskich, P. P. S. liczy 44 radnych. W zarządach miast P. P. S. liczy 11 przedstawicieli. W ostatnich wyborach do Rad

Miejskich w okręgu P. P. S. zdobyła 10.313 głosów. W Kasach Chorych w okręgu na ogólną ilość radnych 126, P.P.S. liczy 43. Zaś w zarządzie Kas Chorych P. P. S. liczy 12 przedstawicieli i jednego dyrektora. W okresie sprawozdawczym partja wydała odezw 38,116. Wiecew odbyło ogółem 114, w tem 59 poselskich. Młodzieży zorganizowanej są 3 koła, w liczbie 90 osób.

Sprawozdanie kasowe zdał tow. Raszpła.

Po krótkiej dyskusji sprawozdania przyjęto do zatwierdzającej wiadomości.

Sytuację gospodarczą i polityczną referował tow. poseł Szczerkowski. Po dłuższej dyskusji w sprawie sytuacji, w której zabierało szereg mówców głos, — przyjęto następującą rezolucję:

Konferencja Okręgowa P. P. S. Łodzi-Podmiejskiej przyjmuje do wiadomości

wstąpienie przedstawicieli Pol. Part. Soc. do rządu koalicyjnego. Jednocześnie Konferencja oświadcza, że rząd obecny może mieć poparcie klasy robotniczej, tylko pod warunkiem zrealizowania przedłożonych postulatów przez P. P. S. Gdyby zaś polityka obecnego rządu poszła po linii sprzecznej z naszymi postulatami gospodarczo-finansowymi i socjalnymi, Konferencja uważa za konieczne odwołanie przedstawicieli P. P. S. z obecnego rządu.

Konferencja stwierdza, iż obecna sytuacja bardzo ciężka, nakłada wielki obowiązek na klasę robotniczą wyteżenia wszystkich sił w celu obrony zagrożonych interesów proletariatu i demokracji.

Konferencja stwierdza, iż obecna sytuacja finansowo-gospodarcza katastrofalna, została spowodowana nieudolną polityką rządów burżuazyjnych. Zebrani uważają, że wyjście z tej sytuacji jest możliwe tylko przez wzmocnienie organizacji i skoordynowanie wszystkich sił klasy pracującej miast i wsi, w celu bezwzględnej walki z reakcją i prądami monarchistycznodyktatorskimi, o rząd robotniczo-chłopski, oparty o lud pracujący dążący do zrealizowania Republiki Socjalistycznej.

Następnie Konferencja postanowiła zwrócić się do Z. P. P. S. z żądaniem wywarcia nacisku na rząd, aby ten natychmiast wydał zarządzenie w sprawie wypłacenia pieniędzy samorządom na wydanie wszystkim bezrobotnym ustalonych

racji żywnościowych. Również postanowiono domagać się od Z. P. P. S., aby przez swych przedstawicieli spowodował rząd do koniecznego uskutecznienia w najbliższym czasie, rozrachunków rządu z Kasami Chorych, w szczególności temi Kasami, które są zachwiane z powodu bezrobocia przemysłowego.

Konferencja postanowiła przesłać tow. Ministrowi Moraczewskiemu wyrazy głębokiego współczucia z powodu choroby i życzenia jaknajszybszego powrotu do zdrowia, oraz tow. Daszyńskiemu gratulację z powodu objęcia stanowiska wice-marszałka Sejmu.

Dokonane wybory dały wynik następujący:

Delegatów na Kongres P. P. S. wybrano: t. t.: Luboński, Pluskowski z Pabjanic, t. Mażuchowski ze Zduńskiej-Woli, t. Grodzicki ze Zgierza.

O. K. R. P. P. S. wybrano t. t. Luboński, Szczerkowski, Pluskowski, Raszpła, Grodzicka, Mażuchowski, Maslich, Olejniczak, Laśkiewicz, Gryzel, Fuks, Kubczak i Plusa.

Do Sądu Partyjnego t. t. Sułej, Szymczak, Fokczński, Raczyński i Wilczak.

Do Komisji Rewizyjnej t. t. Pawełczyk, Kubacki i Pawlicki.

Następnie na zakończenie Konferencji odśpiewano „Czerwony Sztandar”.

A. S.

Przedłużenie akcji doraźnej.

Dnia 15 grudnia r. b. odbyło się posiedzenie Z. O. F. B. pod przewodnictwem inż. Kuliczowskiego.

Po przyjęciu sprawozdania Obwodowego Biura F. B., z działalności za m-c listopad do wiadomości uchwalono zwrócić się z wnioskiem do Zarządu Głównego, w sprawie przedłużenia państwowej akcji doraźnej oraz mocy obowiązującej umów oraz uchwał z instytucjami za-

stępczemi na m-c styczeń 1926 r. w miastach: Łodzi, Pabjanicach, Zgierzu, Tomaszowie-Mazow., Zduńskiej-Woli, Rudzie-Pabjanickiej, Ozorkowie i Konstantynowie.

Zatwierdzono projekt preliminarza budżetowego na m-c styczeń 1926 r. oraz odczytano odpowiedź do Dykcji F. B. w sprawie zastosowania ustawy do częściowo bezrobotnych.—

Magistrat znów pod znakiem redukcji instytucji społecznych i pracowników

Nie przebrzmiały jeszcze echa ostatnich „oszczędności” w postaci redukcji pracowników miejskich w lipcu r. b., a znów spotykamy się z faktem cokolwiek groźniejszym, który zainteresować musi szerszy ogół ludności, gdyż fakt ten godzi w zdrowie mieszkańców miasta, w oświatę powszechną i opiekę społeczną.

Niema chyba potrzeby przekonywać nikogo o tem, że najgłówniejszym zadaniem gmin miejskich, których fundusze składają się z grosza publicznego, winno być zabezpieczenie mieszkańców od chorób i udzielanie im jaknajdalej idącej opieki w każdej postaci.

Tą właśnie ideą kierował się poprzedni magistrat socjalistyczny, który w tym kierunku jakkolwiek nie wszystko uczynił, to jednak zrobił tyle, na ile go stać było w tak ciężkich warunkach gospodarczych, w jakich się znajdował.

Zdawało się, że rozpoczęte przez poprzedni magistrat dzieło w dziedzinie zdrowotności, opieki społecznej i szkolnictwa kontynuowane będzie nadal przez następców, którzy podczas wyborów nie oszczędzili w tym kierunku obietnic i krytyki poprzedniego magistratu. Niestety pseudo-robotnicze partje: enpeer i chadecja na czele z p.p. Wojewódzkim, Bednarczykiem, Groszkowskim i S-ką zapomnieli dawno o tym, co mówili w czasie wyborów na wiecach i

dlatego też przedewszystkiem pomysłili o sobie, a gospodarką miejską pokierowali w ten sposób, że poza wszystkimi oszczędnościami na żółdkach pracowników, pamiętnymi partyjnymi redukcjami, obniżaniem płaci t. p. uledz mają likwidacji instytucje o charakterze wybitnie społecznym, a w związku z tym na na bruk i na nędzę skazanych zostaje cały szereg pracowników.

Trudno sobie doprawdy wyobrazić, aby źródło oszczędności stanowiło skasowanie w szpitalach przeszło 200 łóżek czyli wypisanie ze szpitali 200 chorych, których rodziny zabrać muszą do domu, by tam nie móż im dać należytej opieki i cierpieć razem z nimi lub też skasowanie trzech internatów dla moralnie zaniedbanych dzieci, zredukowanie ilości miejsc w domach wychowawczych i kursów wieczorowych.

Jednak spotykamy się zrzeczywistością, gdyż likwidacja tych instytucji przesądzona jest preliminarzem budżetowym na r. 1926.

Czas skończyć z gospodarką panów Groszkowskich i ich pomagierów, czas rozwiązać radę miejską i zakończyć ten smutny okres bezrządu miejskiego.

obs.

Towarzysze! Towarzyszk! Obywatele! Obywatelki!

Robotniczy Wydział Wych. Dziecka organizuje „Gwiazdkę” dla dzieci. w okresie wzrastającego bezrobocia, ubożenia szerokich warstw pracujących, dzieci narażone są na wszystkie cierpienia jakie rodzi nędza. Komitet Gwiazdkowy, pragnie wszystkie dzieci obdarzyć, nie tylko słodyczami, ale ubraniem, obuwem itd.

Niechaj więc wszyscy ludzie dobrej woli, którzy mają zrozumienie dla niedoli dzieci, ofiar obecnego kryzysu, pamiętają przy zakupach świątecznych o darach dla dzieci.

Sekretariat Robot. Wydz. Wych. Dziecka przyjmuje dary w naturze, nawet najskromniejsze, i gotówkę w lokalu własnym ul. Kilińskiego 49 parter front od 10 przed południem do 5-ej wieczorem.

Dr. Kłuszyńska — przewodnicząca, St. Goruchowa — zast. przewodniczącej,

H. Jaworska — sekretarka, J. Kopczevska skarbniczka.

Aresztowanie Lindego prezesa P. K. O.

W niedzielę sędzia śledczy do spraw szczególnej wagi, p. Józef Skorzyński, podpisał nakaz aresztowania b. prezesa PKO. Huberta Lindego. Postanowienie jest bezpośrednim wynikiem śledztwa, jakie sędzia Skorzyński prowadził w sprawie skandalicznych nadużyć w PKO. Środek prewencyjny w formie aresztu domowego zastosowano do czasu złożenia 300 tys. złotych kaucji. P. Hubert Linde opuścił już wspaniałe apartamenty w gmachu PKO. wraz z rodziną, składającą się z 5 osób, przeniósł się do dwupokojowego mieszkania przy ul. Brzozowej 2. — W niedzielę o godz. 7 wiecz. przybył tam posterunkowy 1-go komisariatu, aby objąć straż przy aresztowanym. Kraźną wiadomości, że mają być również pociągnięci do odpowiedzialności inni wysocy dygnitarze PKO.

Prasa endecka o aresztowaniu H. Lindego.

„Gazeta Poranna Warszawska” bierze w obronę b. prezesa PKO. przyznając, że istniały w jego urzędowaniu „nieprawidłowości” (tylko!), ale dodając, że twórca PKO. i były minister „nie jest w Polsce nieznanym”. Znano go jako człowieka bez zarzutu i w pracy społecznej. Zastanawia ową gazetę aresztowanie p. L., „albowiem — pisze — procedura swobodnej odpowiedzialności przed sądem byłaby tu najbardziej oczekiwana i usprawiedliwiona”.
W zasadzie endecy — jak to wymownie apostołowało „Słowo Polskie” — są za energicznym tempem nadużyć, ale energia zaczyna jakoś niedopisywać, gdy w grę wchodzi własny eks-minister. Tu sarkają na brak względności.

Zebranie delegatów Zw. Włóknistego.

W środę, dnia 16 grudnia 1925 r., w sali Okr. Kom. Zw. Zaw. odbyło się zebranie delegatów i poborców Związku Włóknistego. Na porządku dziennym znajdowały się następujące sprawy: Ogólna sytuacja w przemyśle i żywnościowa akcja zapomogowa. Wolne wnioski.

Jako referent w pierwszym punkcie wystąpił tow. DANIELEWICZ, który w treściwym przemówieniu zobrazował stan przemysłu, jak i klasy robotniczej pozbawionej możliwości zarobkowania, a co zatem idzie, zdanej na pastwę nędzy. Głódowe zapomogi, jakie bezrobotni otrzymują, nie mogą zaspokoić najelementarniejszych potrzeb życiowych człowieka, nie lepszy stan jest tych robotników, którzy jeszcze pracują po 2 i 3 dni w tygodniu. Zdaniem mówcy tak długo, dopóki nie zaniknie rozwieleniżona w naszym społeczeństwie korupcja, mowy o istotnej poprawie być nie może.

W uzupełnieniu wywodów referenta zabrał głos tow. WALCZAK, który wskazał na wzrost cen na artykuły pierwszej potrzeby, przez co wartość zarobków robotniczych ulega obniżce, wobec czego należy się zastanowić nad tą sprawą i ewentualnie po świętach wystąpić z żądaniem

podwyżki. Po krótkiej dyskusji przyjęto następującą rezolucję:

„Wobec ciężkiej sytuacji w przemyśle zebrani delegaci domagają się od Rządu, aby przyszedł natychmiast z pomocą wszystkim robotnikom i pracownikom pozbawionym pracy w formie pieniężnej, żywnościowej i opalowej.”

Zebrani domagają się od Rządu całkowitego wstrzymania eksmisji z mieszkań bezrobotnych i półrobotnych, t. j. takich, którzy pracują po 2, 3 i 4 dni w tygodniu.

W drugim punkcie tow. WALCZAK zreferował akcję zapomogową żywnościową, która powoli, w iście biurokratycznym tempie zaczyna przybierać realne kształty. Zapomogi otrzymują w pierwszym rzędzie ci wszyscy bezrobotni, którzy zapomogi nie pobierają, a zarejestrowali się do dn. 30 listopada r. b. w P. U. P. P. Talony na otrzymanie tej zapomogi wydają biura talonowe w godz. od 4—7 wiecz., żywność zaś wydawana będzie w sklepach kooperatyw, jak i w sklepach miejskich.

Ogólne zebranie członków dzielnicy Elektrownia.

Dnia 16 b. m. odbyło się ogólne zebranie członków partii dzielnicy Elek-

trawni, w obecności olbrzymiej ilości członków dzielnicy.

Zebrania przewodniczył tow. Szendel, sekretarował tow. Szewczyk.

W sprawach organizacyjnych zabierali głos tow. Andrzejak i tow. Eugeniusz Ajnenkiel.

W rezolucjach przyjętych dzielnica Elektrownia wyraża: całkowitą ufność i podziękowanie całemu partyjnemu za dotychczasową Walkę o dobro klasy pracującej; żąda: rozwiązania sejmu i rozpisania nowych wyborów na zasadzie dotychczasowej oreynacji wyborczej; przeprowadzenia akcji pod hasłem „precz z Senatem”;

konfiskaty majątków i gar na parskarży, którzy w związku z obecną sytuacją gospodarczą usiłują podnieść drożyznę artykułów pierwszej potrzeby, czem zerują na wygodzonych masach robotniczych. Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych zebranie zakończono; Szew.

Z życia Partji.

UKONSTYTUOWANIE SIĘ O. K. R.-u.

Na pierwszym posiedzeniu O. K. R.-u odbyły się wybory przewodniczącego prezydium i Egzekutywy. Głosowanie było tajne. Na przewodniczącego został wybrany jednogłośnie tow. Dr. Edmund Weissberg, na wice przewodniczących wybrano tow. Inż. Jana Holcgrebera i Stanisława Rapalskiego, na sekretarza tow. Eugeniusza Ajnenkiela, na skarbnika tow. Józefa Wojdana, na członków Egzekutywy tow. tow. Antoniego Purtala, Edwarda Andrzejaka, Romana Izdebskiego, Leopolda Kastaniaka, na zastępcę skarbnika O. K. R.-u wybrano tow. Gustawę Moskiewiczoną.

WYBORY DELEGATÓW na XX KONGRES PARTJI.

Na Konferencji Międzydzielnicowej dokonane zostały wybory delegatów na XX Kongres Polskiej Partji Socjalistycznej. Wybrano tow. tow. Dr. Edmunda Weissberga, Stanisława Rapalskiego, Inż. Jana Holcgrebera, Romana Izdebskiego, Antoniego Purtala, Józefa Potkańskiego, Leopold

da Kastaniaka, Stanisława Nowakowskiego i tow. Szendłową. Na zastępców: tow. Edwarda Andrzejaka i tow. Głowacką.

Uchwalono rezolucje, omawiające stosunek Okręgu do sprawy posunięć partji na terenie Sejmu, w sprawach gospodarczych, bezrobocia, mniejszości narodowych i wiele innych.

Dzielnica Elektrownia.

P. P. S. dzielnica „Elektrownia”, począwszy od dnia 20 b. m., przeprowadza rejestrację swych członków, która odbywać się będzie w każdą niedzielę od godz. 10 do 12 w poł.

Dzielnica Górna.

W sobotę t. j. dnia 19 grudnia 1925 roku o godzinie 7 wieczorem odbędzie się konferencja dzielnicowa, na której będą omawiane sprawy bardzo ważne. Obecność członków konieczna.

Dzielnica Lewa.

W sobotę, 19. XII. r. b. o godz. 7 w. w lokalu przy ul. Juliusza 28 tow. Urbach na t. „Prawo do pracy” cz. II.

W niedzielę, 20. XII o godz. 3 p. p. popisy dzieci ogniska Rob. Wych. Dziecka.

Odczyty T. U. R. dla wszystkich.

Piątek Dzielnica Bałuty — Aleksandrowska 39 Urbach na t. „Prawo do pracy” cz. I.

Sobota Dzielnica Lewa — Juliusza 28 Urbach na t. „Prawo do pracy” cz. II.

Dzielnica Widzew — ul. Rokicińska 54 inż. Leyberg na t. „Chemja życia codziennego”.

Następne odczyty po Nowym Roku.

Choinka dla dzieci „Ognisk”

Uroczystość choinki dla dzieci „Ognisk” odbędzie się w niedzielę, dnia 20-go b. m. w następujących lokalach: o godz. 10-ej rano w lokalu Związku Kolejarzy przy ul. Kilińskiego Nr. 77 dla „Ogniska” dzielnicy „Zielonej” i dzieln. „Kolejowej”.

O godz. 3-ej po poł. w dzieln. „Górnej” (Suwalska Nr. 2) w dzieln. „Chojny” (sala Johna) w dzieln. „Lewej” (ul. Juliusza Nr. 28) w dzieln. „Bałuty” (ul. Aleksandrowska Nr. 39) w dzieln. „Widzew” ul. Rokicińska Nr. 54).

W uroczystości wezmą udział członkinie Rob. Wych. Dziecka.

Na gwiazdkę dla dzieci Ognisk tow. D. Kłuszyńska, złożyła 50 zł.

Teatr świetlny

Piotrkowska róg Główniej.

Dla prenumeratorów „Łodzianina”. Kwit opłaconej prenumeraty za ostatni miesiąc uprawnia do nabycia 2-ch biletów ulgowych po 75 gr. nie wyłączając niedziel i świąt.

Dziś i dni następnych! Dziś i dni następnych!

Dziś, brak gotówki to jednakże nie może być przeszkodą aby zobaczyć arcywesoły podwójny program w 14 akt.

Zwarjowany szpital w roli głównej król humoru **Mac Sennet**

oraz **DZIEWCZĘ z KABARETU**

w roli głównej słodkie niezapomniane dziewczę z karuzeli **Mary Philbin**

UWAGA Codziennie do godz. 6 w sobotę i niedzielę do godz. 4 oraz poniedziałki, ceny miejsc od 50 gr. do zł. 1.—

W niedzielę o godz. 3 wszystkie miejsca dla dzieci i młodzieży po 50 gr. z tymże programem.

CUKIERNIA JANA HUTNIKA

w ŁODZ, UL. ZGIERSKA 24

POLECA WIELKI WYBÓR CZEKOLADY, CUKRÓW i CIAST WŁASNEJ WYTWÓRNI.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1908 ROKU.

UWAGA: Dla udogodnienia szanownym konsumentom z dniem 17. X. r. b. została otwarta filja mej cukierni przy ul. Zgierskiej róg Bałuckiego Rynku w domu W-nego p. Krafta. Przy cukierni dwa gościnne pokoje i sala bilardowa.

Wypełnij swój obowiązek Towarzyszu!

Odrzuć zniechęcenie precz! agituj zawsze i wszędzie usilnie

pozyskaj nowych członków partji i nowych abonentów „Łodzianina”!

Nasza wspólna, wielka Sprawa żąda tego od Ciebie!

W czwartek, dnia 31 grudnia 1925 r o godz. 8 w. odbędzie się w lokalu Związku Pracowników Użyteczności Publicznej odbędzie się:

ZABAWA SYLWESTROWA

Program bardzo urozmaicony.

Ceny ogłoszeń: Miejscowe: Drobne: za wyraz 5 groszy (najmniej 50 groszy). Dla poszukujących pracy i o zagubionych dokumentach za wyraz 1 grosz. Zwyczajne: Za 1 milimetr jednolamowy 10 groszy (str. 8 lam.), komunikaty, nekrologi i w tekście przed kroniką po 25 groszy (strona 4 lamowa). Zamiejscowe o 50 procent i zagraniczne o 100 procent drożej.

Redaktor odpowiedzialny: Al. Nowakowski

Druk J. Baranowskiego w Łodzi, Piotrkowska 109.

Wydawca: Łódzki O.K.R.P.P.S.

LICYTACJE.

KASA CHORYCH m. ŁODZI

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 roku o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, podaje do ogólnej wiadomości, że na pokrycie należnych Kasie Chorych składek członkowskich odbędą się publiczne licytacje ruchomości, zajętych u niżej wyszczególnionych dłużników:

Dnia 23 grudnia 1925 r. od godz. 10-ej do 4-ej p. p.

1. firma Rozental i Bajn, ul. Podrzeczna 6, meble.
2. „ „Klos“, ul. Konstantynowska 2, meble koszykowe.
3. „ „Rapoport Bracia, ul. Al. I Maja 22, meble.
4. Tenenbauma, ul. Al. I Maja 19, meble.
5. Wdowiaka F., ul. Aleksandrowska 95, meble.
6. Gliksmana E., ul. Wólczńska 2, meble.
7. Trubowicza F., ul. Ogrodowa 11, meble.
8. firma Einhorn Abram, ul. Cegielniana 17.
9. Judelowicza H., ul. Zawadzka 52, meble.
10. firma Chabański W., ul. Zawadzka 38, meble.
11. Cymermana H., ul. Cegielniana 7, meble.
12. firma M. Gutman, ul. Pańska 24, meble.
13. Glanca Wigdora, ul. Pańska 4, meble.
14. Gelasen S., ul. Al. I Maja 41, meble.
15. firma Szpiegiel W., ul. Zachodnia, maszyny fabryczne.
16. „ „Cejtinowa L., ul. Zawadzka 12, meble.
17. „ „Berliner P., ul. Podrzeczna 31, meble.
18. „ „Szkoła „Bet-Abraham“, ul. Pańska 1, meble.

Dnia 28 grudnia 1925 r. od godz. 10-ej do 4-ej p. p.

1. Rombandela P., ul. Narutowicza 3, 18 par obuwia.
2. Kutnera J., ul. Północna 5, 2 wag.
3. firma Klein A. N., ul. Marysińska 23, meble.
4. firma Wolman Józef, ul. Aleksandryjska 34, meble.
5. M. Brawermana, ul. Kilińskiego 30, meble.
6. Weingartena Z., ul. Narutowicza 9, meble.
7. Kalmanowicza A., ul. Wschodnia 66, meble.
8. Moszera Izraela, ul. Nowomiejska 30, urządzenie sklepowe.
9. Cederbauma Majera, ul. Wschodnia 74, meble.
10. firma Chojnacki i Sobieraj, Pomorska 81, maszyna do mielenia kawy.
11. Eisnera Jakóba, ul. Narutowicza 6, 50 metrów towaru.
12. Szarfera Ch., ul. Wschodnia 49, meble.
13. Diamanta A., ul. Pomorska 25, meble.
14. Grynbauma Ch., ul. Pomorska 42, szafy.
15. Zajda A., ul. Kamienna 14, meble.
16. firma Tenenbaum M., ul. Młynarska 2, szafa.
17. firma Torończyk I., ul. Wschodnia 15, szafa.
18. firma Wiener M. D., ul. Nowomiejska 10, 75 rolek papieru, meble sklepowe.
19. firma Wiener M., ul. Nowomiejska 2, bielizna.
20. firma Szwarz Ch., ul. Kilińskiego 27, meble.
21. firma Szmulowicz i Pol, ul. Węglowa 7, meble.
22. firma Bas F., ul. Zgierska 21, maszyna do szycia.

Dnia 29 grudnia 1925 r. od godz. 10-ej do 4-ej p. p.

1. Bandego H., ul. Piotrkowska 33, towar.
2. Baharier M., ul. 28 p. Strzelców Kaniowskich 15, meble.
3. Morducha Rabinowa, ul. Gdańska 20, meble.
4. firma Aronowicz Z., ul. Piotrkowska 12, garnitur męskiego.
5. Grünfelda L., ul. Gdańska 35, meble.
6. firma B-cia Basiewicz, ul. Piotrkowska 69, biurko.
7. Fenstera B., ul. Zielona 33, kredens.
8. Józwiak Filomena, ul. Andrzeja 30, 4 stoliki marmurowe.
9. Dębskiego Józefa, ul. 6-go Sierpnia 20, 19 par bucików.
10. Weina Stanisława, 6-go Sierpnia 100, meble biurowe, kasa żelazna.
11. Bajmana Chaima, ul. Pańska 49, meble.
12. firma Keppe i Benke, ul. Gdańska 110, tokarnia żelazna.
13. Zajdlera F., ul. Łąkowa 19, meble.
14. firma Chwatt, M., Piotrkowska 25, meble biurowe, waga, 100 chustek, 18 paczek przędzy.
15. Kryształ B., ul. Piotrkowska 24, meble.
16. Susmanka L., ul. Piotrkowska 19, meble.
17. Nachtoterna i Szwarzberga, ul. Piotrkowska 25, maszyna do szycia.
18. firma „Textilja“, ul. Piotrkowska 17, 23 sztuki towaru.
19. Reichsteina Z., ul. Karola 3, biurko.

Dnia 30 grudnia 1925 r. od godz. 10-ej do 4-ej p. p.

1. Cezaka Józefa ul. Kilińskiego 96, meble.
2. firma „Auto-Koncern“ ul. Kilińskiego 83, maszyna do pisania.
3. Gelbardta Dawida ul. Sienkiewicza 18, lustro.
4. firma Dutkiewicz i Olsztajn ul. Pusta 7, maszyny fabryczne.
5. Aleksandra L. ul. Sienkiewicza 29, meble.

6. Nowickiego H. ul. Miedziana 13, meble.
7. Warkafta Feliksa ul. Piotrkowska 60, 2 sztuki towaru.
8. Sz. Lewina ul. Kilińskiego 86, biblioteka.
9. Zalcmana Z. ul. Główna 16, meble.
10. Glamkowskiego J. ul. Piotrkowska 176, bormaszyna, kowadło.
11. Russaka A. ul. Piotrkowska 88, szafa.
12. firma „Kino Nowości“ ul. Główna 1, pianino.
13. firma Freigang K. ul. Nawrot 92, warsztat kortowy.
14. Poganowskiego J. ul. Główna 5, zegar stojący.
15. Błaszczyka Jana ul. Wodna 26, meble.
16. Abramowicza Uszera ul. Główna 65, meble.
17. Mendelsonowej Bronisławy ul. Przejazd 30, otomana.
18. Friedmana ul. N. Zarzewska 7, meble.
19. Rotensteina I. ul. Sienkiewicza 30, 8 maszyn pończosznich.
20. Reinfelda I. Wieś młynek, meble.
21. firma „Zarzew“ ul. Napiórkowskiego 46, salfaktor.
22. Lubińskiego ul. Skwerowa 6, meble.
23. firma Land L. ul. Brzozowa 18, warsztaty tkackie.
24. Dębskiego M. i S-ka ul. Traugutta 5, 2 tokarnie, maszyna do pisania.
25. Fajna I. ul. Piotrkowska 200; meble, kasa ogniotrwała.

Dnia 31 grudnia 1925 r. od godz. 10-ej do 4-ej p. p.

1. firma Gołąb R. ul. Pieprzowa 11, 21 worek mąki żytniej.
2. firma Chabański J. ul. Cmentarna 3, meble, garderoba.
3. firma Kochańskiego J. F. ul. Al. I Maja 7, meble.
4. Silberszaca M. ul. Al. I Maja 16, meble, nakrycie stołowe.
5. firma „Scala“ — Teatr ul. Cegielniana 18, 450 krzesel krytych pluszem.
6. Janowskiego I. ul. Gdańska 37, meble, 12 szt. towaru, 150 chustek.
7. Auszenkier D. L. ul. Zawadzka 17, meble.
8. Ettingona R. ul. Al. I Maja 35, lustro.
9. firma „Rowa“ ul. Wierzbowa 15, 3 szarpacze.
10. Tyllera I. ul. N. Targowa 4, meble.
11. Kapłana A. Sz. ul. Cegielniana 57, meble.
12. Milich B. ul. Zawadzka 10, lustro.
13. firma Engelman A. ul. Pomorska 6, zegar stojący.
14. Goldin Gitli ul. Piotrkowska 18, meble.
15. Dubieckiego B. ul. Cegielniana 47, meble, firanki, pokrycia na futra.
16. Wienera Salomona ul. Narutowicza 19, 5 stolików marmur., 5 krzesel.
17. Zylberszteina Abrama ul. Cegielniana 26, 10 stolików.
18. Gostyńskiego J. ul. Piotrkowska 16, meble.
19. firma Kalisz A. J. ul. Wolborska 38, meble.
20. firma Cymerman M. I. ul. Cegielniana 50, kasa ogniotrwała, urządzenie biurowe, waga, zegar.
21. firma Cymerman ul. Cegielniana 50, kasa ogniotrwała, meble, towar, welur.
22. firma Domański St. i S-ka ul. Piotrkowska 17, maszyna do pisania, piec kąpielowy, 4 klozety fajansowe, 4 umywalki, 8 klozetów żalaznych, 1000 metrów rur, 1000 sztuk łączników do rur.
23. firma Janicki i Chmielewski ul. Jakóba 8, 4 maszyny.
24. firma „Lodzer Tageblatt“ ul. Piotrkowska 16, 4 maszyny, 1 maszyna do pisania, urządzenia biurowe, kasa ogniotrwała.
25. firma Ber I. ul. Południowa 6, meble.
26. firma Goldstein H. ul. Piotrkowska 31, meble.
27. firma Hendles Hersz ul. Północna 23, szafa.
28. firma Gutzstadt E. ul. Narutowicza 56, meble, dywany, maszyna do szycia, samowar, żyrandol.
29. Halperna Judy ul. Południowa 20, meble.
30. firma Rozenwajg i Lichtenstein i S-ka ul. Piotrkowska 16, szale jedwabne.
31. firma „Renaissance“ ul. Cegielniana 39, lustro, szafa.
32. firma „Metropol“ ul. Narutowicza 1, urządzenie restauracyjne.
33. Wekslera J. ul. Piotrkowska 58, 50 metrów towaru.
34. Baruchina H. i S-ka ul. Cegielniana 15, meble.
35. firma Milner H. ul. Piotrkowska 38, urządzenie sklepowe, lustra.
36. Szlachtusa I. ul. Cegielniana 17, szafa.
37. Lassmana I. ul. Piotrkowska 54, pianino, kredens.
38. Ejznera M. ul. Sienkiewicza 9, meble.
39. Edelsztajna H. ul. Cegielniana 11, meble, maszyna do krajania papieru.
40. Kapłana Z. ul. Piotrkowska 56, meble.
41. firma Langnas Goldblum i Zajączkowski ul. Sienkiewicza 3-5, kasa ogniotrwała, prasa do kopjowania, meble.
42. Różyckiego Ch. ul. Zielona 34, meble.
43. firma Weissbard D. ul. Nowa z Wolborskiej 1, meble.
44. Pabjanice firma Wiśniak E. ul. Zawadzka 2, meble.
45. Piotrków firma Weingensberg ul. Piotrkowska 37, 12 sztuk towaru, biurko.

Ruchomości obejrzyć można w dniu licytacji od godziny 10-ej rano, spis zaś takowych codziennie od 9-ej do 1-ej p. p. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych, ul. Wólczńska Nr. 225.

KASA CHORYCH m. ŁODZI.

(-) w/z L. SZUSTER
p. o. Dyrektor

(-) F. KAŁUŻYŃSKI
Przewodniczący Zarządu

Łódź, dnia 18 grudnia 1925 r.